

Riigikogu otsus

Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030

Tulenevalt vajadusest määrata kindlaks Eesti spordipoliitika visioon, üleriigiline eesmärk ja prioriteetsed arengusuunad,

arvestades, et sport ja liikumine on kõikide demograafiliste ja sotsiaalsete sihtgruppide tegevuse tervistava, hariva, meelelahutusliku ja sotsiaalse toimega osad, mis mitmekesistavad kultuuri- ja noorsootööd, panustavad kasvavalt integratsiooni, majandustegevusse ja tööhõivesse,

rõhutades, et käesolevad spordipoliitika põhimõtted on aluseks kõikide spordivaldkonna arengudokumentide koostamisel ja

tuginedes riigieelarve seaduse § 20 lõikele 1,

Riigikogu otsustab:

I. Eesti spordipoliitika visioon ja üleriigiline eesmärk

1. Aastal 2030 vastab eestimaalaste vaimne ja kehaline tasakaal ning heaolu Põhjamaade tasemele ning Eestis on kehalist aktiivsust soodustav elukeskkond koos kaasnevate teenustega, mis toetavad inimeste tervena elatud eluea pikenemist ja eneseteostust ning majanduskasvu.

2. Liikumisel ja spordil on oluline ning kasvav roll eestimaalaste elujõu edendamisel, rikka elukeskkonna loomisel ja Eesti riigi hea maine kujundamisel.

2.1. Elujõu all mõistetakse elanikkonna tervist, kehalist aktiivsust ja ettevõtlikkust, positiivsete väärtuste kandmist ning huvide mitmekesisust.

2.2. Rikka elukeskkonna all peetakse silmas sotsiaalselt vastutustundlikult arendatud ning kergesti kohandatavat liikumise ja spordiga seotud teenuspõhist ettevõtlus- ning kultuuriruumi.

2.3. Eesti hea maine rajaneb elujõulisel ja väarikal elanikkonnal, kes elab ajastule vastavate teenustega turvalises keskkonnas ning kelle sporditegevus, spordisaavutused ja esindatus on rahvusvaheliselt tunnustatud.

II. Valdkonna arendamise põhimõtted ja väärtused

3. Liikumine ja sport on Eestis sotsiaalselt ja majanduslikult oluline tulemusvaldkond, mille arengut suunab riik.

4. Liikumine ja sport rajanevad järgmistel väärtustel:

1) aus mäng – sport toimib kehtestatud reeglite ja kokkulepete põhjal, eeldab väarikust nii võites kui ka kaotades, arendab meeskonnavaimu ja solidaarsust;

2) ühtekuuluvus – sport ühendab inimesi ja organisatsioone; spordiliikumisest, sealhulgas olümpialiikumisest, osavõtt eeldab ja tugevdab inimestevahelist suhtlemist ning solidaarsus- ja ühtekuuluvustunnet;

- 3) kaasamine ja avatus – spordiorganisatsioonid järgivad demokraatlikke põhimõtteid ja head juhtimistava, tegutsevad läbipaistvalt ja arusaadavalt, välistavad diskrimineerimise, tagavad huvigruppide ja sidusrühmade võrdse kohtlemise, edendavad vabatahtlikkust ning kasvatavad sallivust ja kodanikuaktiivsust;
- 4) tervislik ja aktiivne elu – liikumisel ja spordil on tervist tugevdav ning elanikkonna elujõudu kasvatav roll;
- 5) elukestev enesearendamine – sport kujundab kehalise tegevuse oskusi ja harjumusi, väärtustab nii vaimset kui ka kehalist haritust, kasvatab enesearendamisoskust ja valmisolekut elus toimetulemiseks;
- 6) vastutus – spordiliikumises osalejad vastutavad sporditegevuse tulemusliku toimimise eest ning koostöös kohalike omavalitsuste ja riiklike institutsioonidega nii pealtvaatajate kui ka keskkonna turvalisuse eest.

III. Prioriteetsed arengusuunad

5. Valdav osa elanikest liigub ja spordib.

5.1. Eestimaalastest liigub praegu iga kolmas inimene, eesmärk on jõuda liikumisaktiivsuses ja osalejate arvus Põhjamaade tasemele, mis tähendab vähemalt kahe kolmandiku elanikkonna hõivamist liikumise ja spordiga. Selleks tuleb kujundada eri vanuserühmade vajadustele sobivad tingimused.

5.2. Elukestva liikumis- ja spordiharrastuse alused luuakse ea- ja vajaduskohase liikumisõpetuse abil lasteaedades ja koolides, õpetades eluks vajalikke põhioskusi ja innustades sportimisest rõõmu tundma. Õpetajakoolitus on kohandatud liikumise ja sportimise lõimitud õpetamiseks.

5.3. Inimesed on teadlikud liikumise ja sportimise mõjust tervisele, sellealased hoiakud, teadmised ja oskused on omandatud haridussüsteemis, neid täiendatakse eneseharimise ning kampaaniate kaudu. Liikumist ja sportimist mõjutavate erialade töötajatele korraldatakse regulaarselt koolitusi. Inimeste liikumis- ja sportimisharjumusi seiratakse ning tulemusi kasutatakse tegevuste ja poliitika kujundamisel.

5.4. Elanikkonna liikumise ja sportimise soodustamiseks teevad eri valdkonnad sisulist koostööd. Osalemine liikumisüritustel ja vajaduspõhine tervisekontroll on kättesaadav kõigile.

5.5. Liikumise ja sportimise hoogustamiseks töötatakse välja ja juurutatakse laste ning noorte huvitegevuse toetussüsteem.

5.6. Planeerimisel ja projekteerimisel käsitletakse liikumispaiku ning -alasid avaliku ruumi lahutamatu osana. Sporditaristu peab olema kõigile kättesaadav.

6. Liikumine ja sport on tugeva organisatsiooniga oluline majandusharu ning tööandja.

6.1. Muutused ühiskonnas on mõjutanud spordikorraldust ning muutnud spordi enam teenusepõhiseks. Spordiliikumise laiapõhjalisus, organisatsioonide ja tegevuste paljusus ning struktureeritus ja kuulumine rahvusvahelisse koostöövõrgustikku loovad eeldused üleriigilise eesmärgi täitmiseks. Spordiorganisatsioonid pakuvad inimestele kvaliteetset tegevust ja teenust, liikumise ja spordi teenusepõhisus tugevdab majandust ning tõstab tööhõivet.

6.2. Kaardistatakse liikumise ja spordiga seotud majandustegevus ja tööhõive, töötatakse välja sporditeenuste majandusliku mõju hindamise meetodid, mille abil saadud tulemusi arvestatakse tõenduspõhiste toetusmehhanismide väljatöötamisel ja rakendamisel, sporditeenuste ning -toodete arendamisel ja töökohtade loomisel.

6.3. Spordikorraldus põhineb avaliku sektori ja spordiorganisatsioonide koostööl ja rollijaotusel. Avalik sektor on valdavalt tingimuste looja seadusandluse, toetuste, koolituste ja taristu kaudu, spordiorganisatsioonid on inimeste kaasajad ja tegevuste korraldajad.

6.4. Tunnustades spordiorganisatsioonide rolli, toetatakse ja soodustatakse nende mitmekülgset tegevust tagavat ja ratsionaalset arengut. Kehtestatakse spordiorganisatsioonidele toetuse andmise ühtsed nõuded ja reeglid, mis lähtuvad eelkõige juhtimise hea tava, ausa mängu ja avalikes huvides tegutsemise põhimõtetest.

6.5. Riik ja spordiorganisatsioonid väärtustavad ja soodustavad kõigi vanuserühmadega tegelemist, vabatahtlike kaasamist ning treenerite ja teiste spordispetsialistide kompetentsuse tõstmist.

6.6. Riik ja spordiorganisatsioonid panustavad ühiselt liikumist ja sporti korraldavate inimeste väljaõppesse ja regulaarsesse täiendamisse ning seotud elukutsete väärtustamisse.

7. Liikumine ja sport on vaimsuse, sidususe ja positiivsete väärtushinnangute kandja.

7.1. Sportimine eeldab kokkulepitud reeglite täitmist, lugupidamist kaaslaste ja konkurentide suhtes, oskust ausalt võita ja väärikalt kaotada. Lugupidamine konkurentide suhtes loob ühiskonnas aluse positiivsete väärtushinnangute kujunemisele. Sport on tõhus kasvatus- ja kaasamisvahend, mille mõjul saab laiendada ühistegevust ja ühiskonna lõimumist.

7.2. Olümpismi, spordikultuuri ja -eetika põhimõtteid tutvustatakse ja õpetatakse koolides ning spordiklubides õppe- ja treeningprotsessi lahutamatu osana. Spordiajaloo pärandit ja spordisangarite eeskujutähtsust rakendatakse sportlike väärtuste ja spordikultuuri propageerimisel.

7.3. Spordi korraldamisel pakutakse tegevusi, mis on kõigile avatud ja atraktiivsed ning aitavad luua kontakte, olenemata inimeste sotsiaalsest taustast, vanusest, soost, rahvusest ning kehalisest ja vaimsest võimekusest.

7.4. Spordikultuuris on oluline roll vabatahtlikul tegevusel. Vabatahtlike paremaks kaasamiseks luuakse nende koolituse, motiveerimise ja tunnustamise süsteem.

7.5. Pööratakse enam tähelepanu spordivõistluste pealtvaatajate identiteedi, ühtekuuluvustunde ja käitumiskultuuri edendamisele.

7.6. Soodustatakse vähemuste ühiskonda sulandumist ja erivajadustega inimeste kaasamist spordi mitmekülgsete võimaluste kaudu.

7.7. Spordiideaalide, ausa konkurentsi ja spordi puhtuse ning turvalisuse ja ohutu keskkonna nimel võideldakse kompromissitult dopingus kasutamise, sporditulemustega manipuleerimise ja pealtvaatajate vägivaldse käitumise vastu, täites vastavaid rahvusvahelisi kokkuleppeid, täiendades riigisisest õiguslikku regulatsiooni ja edendades koostööd riigi sees ning riikide vahel.

7.8. Lastele ja noortele tagatakse sportimiseks eakohased ning turvalised olud.

7.9. Spordi korraldamisel ning sporditaristu rajamisel ja ajakohastamisel järgitakse keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid.

7.10. Spordiorganisatsioonides järgitakse hea juhtimistava reegleid.

8. Eesti on rahvusvahelisel tasemel tulemuslikult ja väärikalt esindatud.

8.1. Eestit tuntakse spordisaavutuste poolest. Eesmärk on selle tuntuse hoidmine ning kasvatamine inimeste spordiharrastuse, rahvuslike ja rahvusvaheliste saavutuste, spordivõistluste korraldamise ning rahvusvahelisel tasemel esindatuse kaudu.

8.2. Saavutusspordi arendamisel on prioriteediks laste ja noorte regulaarne, mitmekülgne ning plaanipärane treeningtegevus spordiklubides ja spordikoolides. Pädevate treenerite juhendatud treeninguid toetab õpi- ja sportimisvõimaluste ratsionaalne ühendamine ning stimuleeriv ja avatud võistlussüsteem.

8.3. Riik väärtustab laste ja noorte sihipärast sporditegevust ning toetab seda valdkonda süsteemselt. Luuakse ja arendatakse piirkondlikke ning üleriigilisi õppe- ja treeningkeskusi.

8.4. Tippsaavutustele orienteeritud sportlastele luuakse kõrgkoolides ja jõustruktuurides tingimused rahvusvahelisel tasemel konkureerimiseks, soodustatakse tööandjate poolt paindlike töötingimuste rakendamist.

8.5. Riigi ja spordiorganisatsioonide eesmärk on Eesti tulemuslik ja väärikas esindamine rahvusvahelistel võistlustel. Selleks tuleb arendada spordi rahastamise mudeleid ning täiustada tippsporti toetavat õigusruumi.

8.6. Tippspordi konkurentsivõime tagamiseks toetavad riik ja spordiorganisatsioonid spordivaldkonna teadus- ja arendustegevust, spordimeditsiini ja taastusteenuseid ning kaasavad selleks parimaid spetsialiste.

8.7. Riik ja spordiorganisatsioonid väärtustavad Eesti esindatust rahvusvahelises spordiliikumises asjatundlike ning aktiivsete inimeste kaudu ning teevad selleks plaanipärast ja sihikindlat tööd.

8.8. Majandust ja elanikkonna spordihuvi mõjutavate rahvusvaheliste spordivõistluste ja -ürituste korraldamine Eestis on riigi ja spordiorganisatsioonide jaoks olulise tähtsusega, seda tehakse koostöös turismi-, reklaami- ja teiste ettevõtete ning organisatsioonidega ning selle tarbeks ajakohastatakse sporditaristu.

IV. Aruandlus

9. Vabariigi Valitsus esitab alates 2016. aastast igal aastal Riigikogule ülevaate spordipoliitika põhialuste elluviimise kohta.

V. Otsuse jõustumine

10. Käesolev otsus jõustub selle allakirjutamisel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn, 18. veebruar 2015